

## دوره‌ی متوسطی دوم

(پایه‌ی دهم انسانی)

۳ آبان ماه ۹۸

ردیف	مواد امتحانی	صفحه‌ی
۱	فارسی (۱)	۳
۲	عربی زبان قرآن (۱)	۴
۳	عربی زبان قرآن (۱) (شاهد - گواه)	۵
۴	دین و زندگی (۱)	۶
۵	زبان انگلیسی (۱)	۷
۶	ریاضی و آمار (۱)	۸
۷	اقتصاد	۹
۸	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۱
۹	تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	۱۲
۱۰	تاریخ (۱) ایران و جهان باستان (شاهد - گواه)	۱۳
۱۱	جغرافیای ایران	۱۳
۱۲	جامعه‌شناسی	۱۴
۱۳	منطق	۱۵

## بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف امام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف امام است بر گسترش دانش و آموزش»



فارسی (۱)

۱-

(مبینا اصیلی زاده)

مستغنی: بی‌نیاز، توانمند

(واژه، صفحه‌های ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۹ کتاب درسی)

۲-

(مبینا اصیلی زاده)

در گزینه «۴»، واژه «هزم» نادرست نوشته شده که صورت صحیح آن، «حزم» است.

(املا، صفحه ۱۷ کتاب درسی)

۳-

(عبدالحمید رزاقی)

شعر «چشمه» در قالب مثنوی است، نه قالب نیمایی (شعر نو).

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌های ۱۰، ۱۱، ۱۸ و ۲۷ کتاب درسی)

۴-

(عبدالحمید رزاقی)

در بیت گزینه «۴»، حس‌های به کار رفته بدون آمیختگی در شعر به کار گرفته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نور می‌نوشد ← آمیختگی دو حس بینایی و چشایی

گزینه «۲»: رنگین سخنان ← آمیختگی دو حس بینایی و شنوایی

گزینه «۳»: قصه رنگی روز ← آمیختگی دو حس شنوایی و بینایی

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

۵-

(مبینا اصیلی زاده)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: خاکت می‌خورد: کنایه از مردن

گزینه «۳»: خونخوار: کنایه از قاتل

گزینه «۴»: رخ بر رخ نهادن: کنایه از بوسیدن

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

۶-

(امیرحسین فیدری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ماه» مجاز از آسمان

گزینه «۳»: «پیدا و پنهان» مجاز از همه موجودات / «دانا و نادان» مجاز از همه موجودات

گزینه «۴»: «بیت» مجاز از شعر

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

۷-

(عبدالحمید رزاقی)

«برده نیلوفری» در این گزینه استعاره از آسمان است و تشبیهی در بیت دیده نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: من مانند مرغ آن چمن می‌باشم.

گزینه «۲»: آتش عشق: اضافه تشبیهی (عشق: مشبه / آتش: مشبه‌به)

گزینه «۴»: شاهین قضا (قضا: مشبه / شاهین: مشبه‌به)

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

۸-

(حسین پرهیزگار)

مفهوم مصراع دوم بیت صورت سؤال این است که عامل هستی‌بخشی خداست و این موضوع در مصراع اول بیت گزینه «۳» نیز دیده می‌شود.

(مفهوم، صفحه ۱۰ کتاب درسی)

۹-

(عبدالحمید رزاقی)

مفهوم عبارت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، پرهیز از ریاکاری و توصیه به یک‌رنگی است.

بیت گزینه «۳» به راستی و رستگاری اشاره دارد.

(مفهوم، صفحه ۱۸ کتاب درسی)

۱۰-

(امیرحسین فیدری)

مفهوم عبارت صورت سؤال داشتن ظاهر خوب و باطن بد است و عکس این مفهوم در بیت گزینه «۴» دیده می‌شود که ظاهر او سوزناک، اما باطنش نور الهی است.

بررسی سایر ابیات:

گزینه «۱»: ظاهر و باطن او پاکیزه است.

گزینه «۲»: در باطن اصل جان‌ها و در ظاهر به روشنی آفتاب است.

گزینه «۳»: در ظاهر با مردم پیوسته، اما در واقع از مردم بریده است. (این بیت مفهوم وارستگی را بیان می‌کند، نه ریاکاری)

(مفهوم، صفحه ۱۸ کتاب درسی)

عربی (زبان قرآن (۱))

۱۱-

(قالد مشیریناهی، ترجمه، صفحه ۶)

ترجمه کلمات مهم: «علی الإنسان»: انسان باید، بر انسان لازم (واجب) است / «أن لا یقول»: که نگوید / «ما لا یفعل»: آنچه را که انجام نمی‌دهد / «و أن یرحم»: و رحم کند / «من»: کسی که / «حتی یرحمه من فی السماء»: تا کسی که در آسمان است به او رحم کند

۱۲-

(مریم آقاییاری، ترجمه، ترکیبی)

ترجمه درست گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: این لباس‌های زنانه را ای دوستم از کجا خریدی؟!  
گزینه «۳»: آیا دوست داری که همراه ما به آن روستای سرسبز سفر کنی؟!  
گزینه «۴»: پدرم، آنچه را که به من در زندگی‌ام سود می‌رساند، ایجاد کرد.

۱۳-

(مریم آقاییاری، ترجمه، ترکیبی)

«عباده» به معنای «بندگان» است که ضمیر «ه» در این گزینه ترجمه نشده است.

۱۴-

(سعید یعقوبی، تعریب، صفحه ۱ و ۲)

ستایش از آن خداوندی است که: «الحمد لله الذی» / درمی‌آورد: «یخرج» / دانه‌ای کوچک: «حبه صغیره» / درخت بزرگ خرمايي: «شجرة تمر کبیره»

۱۵-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، مفهوم، صفحه ۷)

برای دنیایت (چنان) کار کن که انگار تو همیشه زندگی می‌کنی و برای آخرت (چنان) کار کن که انگار تو فردا می‌میری: «ما باید به آخرت بیشتر توجه کنیم.» مفهومی نادرست است منظور عبارت این است که توجه به دنیا و آخرت، با هم ما را برای رسیدن به سعادت یاری می‌کند.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: هرگاه فرومایگان به فرمانروایی برسند، شایستگان هلاک می‌شوند.

گزینه «۳»: هر کس دشمنی بکارد زبان درو می‌کند.

گزینه «۴»: گرفتاری انسان در زبانش است.

۱۶-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، لغت و مفهوم، ترکیبی)

روز چهارم از ایام هفته روز سه‌شنبه است که می‌شود «الثلاثاء»، ولی «السبت» به معنی شنبه و نادرست است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: پاییز فصل سوم از فصل‌های سال است.

گزینه «۳»: همیشه صبحانه را در صبح می‌خوریم.

گزینه «۴»: رنگ انار معمولاً قرمز است.

۱۷-

(مبیر همایی، لغت و اصطلاحات، صفحه ۸)

گزینه «۳» می‌گوید: ماه، ستاره‌ای است که به‌دور زمین می‌چرخد و نورش از خورشید است.

ترجمه گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: ستاره‌ای است که پیرامون خورشید می‌چرخد و نورش را از آن می‌گیرد.

گزینه «۲»: ستاره‌ای ثابت نزدیک به زمین است و شب و روز آن را می‌بینیم.

گزینه «۴»: ستاره‌ای است بزرگ‌تر از زمین که آن را اول هر ماه به شکل بدری کامل می‌بینیم.

۱۸-

(سعید یعقوبی، قواعد (ساعت خوانی)، صفحه ۹)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فی السّاعة الحادیة عشرة

گزینه «۲»: السّاعة الثامنة والرّبع

گزینه «۴»: فی السّاعة الثانیة إنّأ ربعا

۱۹-

(مبیر همایی، قواعد، صفحه ۸)

در گزینه «۲»، «الإخوة» جمع مکسر «أخ» و مذکر است، پس اسم اشاره «أولئک یا هؤلاء» با آن تناسب دارد.

۲۰-

(مبیر همایی، قواعد، صفحه ۴)

در گزینه «۳»، «أنتم أشکروا...» صحیح است، زیرا فعل امر مخاطب «أشکروا» با ضمیر غایب «هم» تناسب ندارد.





عربی (بان قرآن (۱) شاهد «گواه»

۲۱-

(کتاب جامع، لغت، ترکیبی)

کلمه (مراجعة) به معنای «دوره کردن» است.

۲۲-

(کتاب جامع، لغت، ترکیبی)

کلمات گزینه «۳» به ترتیب به معنای (أسد = شیر / ذئب = گرگ / ثعلب = روباه /

کلب = سگ) هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱» (بئر = چاه / مُختبر = آزمایشگاه) و در گزینه «۲» (ثقیل = سنگین /

مکتبه = کتابخانه / سیارة = خودرو) و در گزینه «۴» (حداد = آهنگر / لیل = شب /

مساء = غروب، عصر) جزء حیوانات نیستند.

۲۳-

(کتاب جامع، مکالمه و قواعد، ترکیبی)

ساختار جمله نادرست است، چون «ذلک» اسم اشاره مذکر است و با «مدرسه» تطابق

ندارد.

۲۴-

(کتاب جامع، مکالمه و قواعد، ترکیبی)

در پاسخ با سؤال (لماذا ...) جواب با (لأن ...) می‌آید که تنها در گزینه «۴» چنین

پاسخی آمده است.

ترجمه عبارت:

چرا کودکان فلسطینی با سنگ‌ها با دشمن اسرائیلی مبارزه می‌کنند؟ زیرا اسرائیلی‌ها

سرزمینشان را اشغال کرده‌اند.

۲۵-

(کتاب جامع، مکالمه، صفحه ۵ کتاب درسی)

با توجه به ضمیر مفرد مؤنث «ک» باید در جواب نیز اسمی مؤنث بیاید، مثل «سعيدة».

۲۶-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۳ کتاب درسی)

فعل (تقبیل) فعل مضارع برای صیغه‌ی مفرد مؤنث دوم شخص (مخاطب) است و ماضی آن در همین صیغه به صورت (قبِلْتِ) می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱» مضارع است، نه ماضی و گزینه «۲» منفی هست، ولی ماضی فعل (تقبیل) می‌باشد و گزینه «۴» هم ماضی فعل مضارع (تقبیل) می‌باشد.

۲۷-

(کتاب جامع، لغت و مفهوم، ترکیبی)

اگر فعل (جاهدوا = با ... بجنگید) را در نقطه‌چین عبارت داده شده بگذاریم معنای عبارت نادرست می‌شود: (با کسی که شما را به کار خوب رهنمون می‌کند، بجنگید). در حالی که اگر گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» را در نقطه‌چین عبارت داده شده بگذاریم معنای عبارت داده شده درست خواهد بود.

۲۸-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۳ کتاب درسی)

ضمیرهای «هم» در گزینه «۱» و «أنتم» در گزینه «۲» و «نحن» در گزینه «۳» برای کامل کردن عبارت داده شده مناسب‌اند، ولی ضمیر «أنتن» چون برای جمع مؤنث مخاطب است، مناسب جای خالی نیست.

۲۹-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۳ کتاب درسی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «صحيح نیست، زیرا «يساعدان» فعل مثنی است، در حالی که «الذین» اسم موصول جمع می‌باشد و با هم مطابقت نمی‌کنند.

گزینه «۲»: «يا قومی» بر جمع مذكر مخاطب دلالت می‌کند بنابراین فعل امر «أذکروا» برای آن مناسب است.

گزینه «۳»: «یرجعن» برای صیغه جمع مؤنث غایب است، در حالی که «هم» جمع مذكر غایب است.

۳۰-

(کتاب جامع، قواعد، ترکیبی)

صورت کامل سؤال به این شکل است: «إننا نعتمد في الحياة علی ثقافتنا و لا نرضی لأنفسنا تقلید ثقافة الآخريين».

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۱»، «هم» و در گزینه «۲»، «ک» (نحن) و در گزینه «۴»، «هما - هُن» نادرست‌اند.

دین و زندگی (۱)

۳۱-

(مهم‌رضایی بقا، هدف زندگی، صفحه ۱۱)

هر کس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود در جست‌وجوی سرچشمه‌ی خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست. این سرچشمه، همان خداوند است که خالق همه‌ی کمالات و زیبایی‌هاست. پس مقصود و هدف نهایی ما خداوند است.

۳۲-

(مرتضی‌مسنی‌کبیر، هدف زندگی، صفحه ۱۱)

با توجه به آیه‌ی شریفه «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة: هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.» افراد زیرک با انتخاب خدا به‌عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.

۳۳-

(سیر هاری سرکشیک‌زاده، هدف زندگی، صفحه ۷)

قرآن کریم می‌فرماید: «بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه‌دار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند.»

۳۴-

(مهم‌رضایی بقا، هدف زندگی، صفحه ۵)

انسان نیز مانند موجودات دیگر، از قاعده‌ی کلی هدفمندی (غایت‌مندی) جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است. از این‌رو، حضرت علی (ع) هر گاه که مردم را موعظه می‌کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارت آغاز می‌کرد: «ای مردم، هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهُو کند...»

۳۵-

(مهم‌علی عبارتی، هدف زندگی، صفحه ۶)

اختلاف در هدف‌ها، ریشه در نوع اندیشه، بینش و نگرش انسان‌ها دارد. انسان مجموعه‌ای فراوان از استعداد‌های مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن‌ها، استعداد‌های گوناگون خویش را به کمال رساند.

۳۶-

(مهم‌رضا فرهنگیان، پرواز، صفحه ۲۰ و ۲۱)

قسمت اول هر چهار گزینه درست است و به علت عظمت نفس لوامه (سرنشگر)، خداوند به آن قسم خورده و زمان ظهورش به هنگام ارتکاب و آلودگی به گناه می‌باشد و مسبب آن گرایش به نیکی‌ها و زیبایی‌هاست که از آیه‌ی شریفه «و نفس و ما سواها فآلهمها فجورها و تقواها» برداشت می‌شود.

۳۷-

(مهم‌آقام صالح، پرواز، صفحه ۲۰)

هنگامی که انسان پس از غفلت به خود باز می‌گردد (یافتن خدا در خویشتن)، می‌تواند خدا را در کنار خود بیابد؛ نه به وسیله‌ی عامل بیرونی (چه کنم با که توان گفت که او).  
**علت نادرستی گزینه‌ها:**  
گزینه «۱»: در این بیت به دوری انسان از خدا اشاره دارد، نه نزدیکی او به خدا.  
گزینه «۲»: خود خداوند گرایش به خود را در وجود انسان قرار می‌دهد، نه انسان.  
گزینه «۳»: نزدیکی انسانی به خدا حقیقی است نه مکانی.

۳۸-

(مهم‌سین‌پور، پرواز، صفحه ۱۸)

جامع‌ترین و اصلی‌ترین هدف انسان در خلقت، نزدیکی و تقرب به خداست. رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری او، فقط با گام نهادن به سوی این هدف میسر می‌شود و اولین گام برای حرکت انسان در این مسیر، شناخت انسان (خودشناسی) است.

۳۹-

(مهم‌آقام صالح، پرواز، صفحه ۲۳ و ۲۴)

شیطان سوگند یاد کرده است که اولاً فرزندان آدم را فریب دهد و ثانیاً آن‌ها را از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است. قرآن کریم می‌فرماید: «و شیطان، هر کاری را که [گناهکاران] می‌کردند، در نظرشان زینت داد.» شیطان اعمال زشت گناهکاران و پشت‌کنندگان به مسیر حق را در نظرشان زینت می‌دهد نه افکار آنان را. (رد گزینه «۳» و «۴».)

۴۰-

(مهم‌مقدم، پرواز، صفحه ۲۱)

عقل با دوراندیشی‌ها، ما را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند و وجدان (نفس ملامتگر) با محکمه‌هایش، ما را از راحت‌طلبی باز می‌دارد.

زبان انگلیسی (۱)

۴۱-

(مهرثه مرآتی)

ترجمه‌ی جمله: «الف: جان، می‌خواهی در آینده چه کاره شوی؟»

«ب: خب، چون من دوست دارم افراد در معرض خطر را نجات دهم، قصد دارم آتش‌نشان شوم.»

تکنه‌ی مهم درسی:

برای بیان قصد و تصمیم به انجام کاری در آینده با برنامه‌ریزی قبلی، از ساختار زیر استفاده می‌کنیم:

«فعل ساده + going to + be to»

(گرامر، صفحه ۲۹ کتاب درسی)

۴۲-

(مجتبی درفشان‌گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «به محض صاف شدن هوا قصد داریم به سمت ساحل قدم بزنیم و به شنا برویم.»

تکنه‌ی مهم درسی:

برای انجام عملی در آینده با تصمیم و قصد قبلی از ساختار زیر استفاده می‌کنیم:

«فعل ساده + going to + be to»

(گرامر، صفحه ۲۹ کتاب درسی)

۴۳-

(مجتبی درفشان‌گرمی)

ترجمه‌ی جمله: «یکی از مهم‌ترین مشکلاتی که داریم، تخریب زیستگاه‌های طبیعی حیوانات در جنگل‌ها، دریاچه‌ها و دشت‌ها است. ما باید برای توقف آن، کار داوطلبانه انجام بدهیم.»

(۱) مرگ

(۲) تخریب

(۳) توجه

(۴) اطلاعات

(واژگان، صفحه ۲۰ کتاب درسی)

۴۴-

(پرویز فروغی)

ترجمه‌ی جمله: «من تمام روز درس خوانده‌ام و خسته‌تر از آن هستم که کار کنم. نظرت در مورد رفتن به سینما به جای آن چیست؟»

(۱) دیگر

(۲) به جای، در عوض

(۳) اخیراً

(۴) حوالی، اطراف

(واژگان، صفحه ۲۱ کتاب درسی)

۴۵-

(مهمر سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «مطالعات نشان داده است که موسیقی با زده‌ی را افزایش می‌دهد و به نظر می‌رسد که بهترین انتخاب، گوش دادن به موسیقی بی‌کلام است، زیرا آن، به بخش‌های کلامی مغز آسیب نمی‌زند.»

(۱) افزایش دادن - از دست دادن

(۲) محافظت کردن - از دست دادن

(۳) افزایش دادن - آسیب زدن

(۴) محافظت کردن - آسیب زدن

(واژگان، صفحه‌های ۱۷ و ۱۹ کتاب درسی)

۴۶-

(مهمر شایان ایزری)

ترجمه‌ی جمله: «گرچه‌ها وحشی نیستند و آن‌ها خیلی بانمک هستند، اما خویشاوندان‌شان مثل پلنگ‌ها، وحشی‌ترین حیوانات شناخته‌شده هستند. آن‌ها از یک گونه، اما کاملاً متفاوت از یکدیگر هستند.»

(۱) متفاوت

(۲) طبیعی

(۳) خشمگین

(۴) مخصوص

(واژگان، صفحه ۲۶ کتاب درسی)

۴۷-

(پرها ۴ نکوطلبان)

ترجمه‌ی جمله: «کلمه "they" در پاراگراف «۲» به «درختان» اشاره می‌کند.»

(درک مطلب)

۴۸-

(پرها ۴ نکوطلبان)

ترجمه‌ی جمله: «بهترین عنوان برای متن چیست؟»  
«مراقب درختان باش، آن‌ها نیز همین کار را برایت انجام خواهند داد.»

(درک مطلب)

۴۹-

(پرها ۴ نکوطلبان)

ترجمه‌ی جمله: «طبق متن، کدام جمله صحیح نیست؟»  
«درختان همانند تهویه‌کننده‌های طبیعی هوا عمل می‌کنند و نمی‌توانند گرمایش جهانی را کنترل کنند.»

(درک مطلب)

۵۰-

(پرها ۴ نکوطلبان)

ترجمه‌ی جمله: «کدام کلمه در متن توضیح داده شده است؟»  
«گرمایش جهانی»

(درک مطلب)



**ریاضی و آمار (۱)**

۵۱-

(امیر زرنروز، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ و ۱۱)

اولاً معادله درجه اول است، پس نباید شامل  $x^2$  باشد، لذا ضریب  $x^2$  را مساوی صفر قرار می‌دهیم:

$$1 - k = 0 \Rightarrow k = 1$$

ثانیاً  $x = -1$  جواب معادله است، پس در معادله صدق می‌کند.

$$2k - 6x = 10m \xrightarrow[k=-1]{k=1} 2(1) - 6(-1) = 10m$$

$$\Rightarrow 10m = 9 \Rightarrow m = \frac{9}{10} \Rightarrow k \times m = 1 \times \frac{9}{10} = \frac{9}{10} = 0.9$$

۵۲-

(امیر زرنروز، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ و ۱۱)

اگر عدد مورد نظر را  $x$  فرض کنیم، با توجه به اطلاعات مسأله چنین می‌نویسیم:

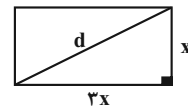
$$4x - 2 + \frac{x}{3} = 20 \xrightarrow{\times 3} 12x - 6 + x = 60$$

$$\Rightarrow 13x = 66 \Rightarrow x = \frac{66}{13} = 5 \frac{1}{13}$$

۵۳-

(مهمر بفرایی، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ تا ۱۳)

اگر عرض مستطیل را  $x$  در نظر بگیریم، در این صورت طول آن  $3x$  خواهد بود، با توجه به شکل زیر طول قطر مستطیل با استفاده از رابطه فیثاغورس برابر است با:

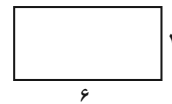


$$\text{طول قطر مستطیل} : d^2 = (3x)^2 + x^2 \Rightarrow d^2 = 9x^2 + x^2 = 10x^2$$

$$\Rightarrow d = \sqrt{10x} = 2\sqrt{10}$$

$$2\sqrt{10} = \sqrt{10x} \Rightarrow x = 2$$

پس مستطیل به صورت زیر است:



$$\text{محیط مستطیل} = 2 \times (2 + 6) = 2 \times 8 = 16$$

۵۴-

(فریره هاشمی، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ تا ۱۴)

اگر حقوق تکنسین را  $x$  فرض کنیم، حقوق مهندس  $2x$  و حقوق مدیر

$$\frac{3}{4} \times (2x) = 2x \text{ است. حال مجموع حقوق‌ها برابر است با:}$$

$$\frac{\text{حقوق مدیرها}}{15 \times x} + \frac{\text{حقوق مهندس‌ها}}{10 \times (2x)} + \frac{\text{حقوق تکنسین‌ها}}{5 \times (3x)} = 75$$

$$15x + 20x + 15x = 75 \Rightarrow 50x = 75$$

$$\Rightarrow x = \frac{75}{50} = \frac{3}{2} = 1.5$$

پس حقوق یک تکنسین،  $1/5$  میلیون تومان است.

۵۵-

(امیر مهموریان، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ تا ۱۴)

عدد مورد نظر را  $x$  در نظر می‌گیریم. از آنجا که باقی‌مانده تقسیم این عدد بر ۹ برابر ۸ است، خارج‌قسمت این تقسیم به صورت زیر به دست می‌آید:

$$\text{خارج‌قسمت اول} = \frac{x-8}{9}$$

و خارج‌قسمت تقسیم بر ۷ برابر است با:

$$\text{خارج‌قسمت دوم} = \frac{x-5}{7}$$

مجموع خارج‌قسمت‌ها ۲۱ است بنابراین:

$$\frac{x-8}{9} + \frac{x-5}{7} = 21$$

$$\xrightarrow{\times 63} 7(x-8) + 9(x-5) = 63 \times 21$$

$$\Rightarrow 7x - 56 + 9x - 45 = 1323 \Rightarrow 16x = 1424$$

$$\Rightarrow x = 89$$

باقی‌مانده تقسیم ۸۹ بر ۵ برابر با ۴ است.

۵۶-

(شقایق راهبریان، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

با استفاده از روش ریشه‌گیری داریم:

$$4x^2 = (x-7)^2 \Rightarrow 2x = \pm(x-7)$$

$$\begin{cases} 2x = x-7 \Rightarrow 2x-x = -7 \Rightarrow x = -7 \\ 2x = -(x-7) \Rightarrow 2x = -x+7 \Rightarrow 2x+x = 7 \Rightarrow 3x = 7 \Rightarrow x = \frac{7}{3} \end{cases}$$

اختلاف جواب‌ها برابر است با:

$$|-7 - \frac{7}{3}| = |-\frac{21}{3} - \frac{7}{3}| = |-\frac{28}{3}| = \frac{28}{3}$$

۵۷-

(هاری پلار، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

معادله درجه دومی که ریشه‌های آن  $\alpha$  و  $\beta$  باشد، به صورت زیر است که در آن  $a$  هر عدد حقیقی به جز صفر می‌تواند باشد:

$$a(x-\alpha)(x-\beta) = 0$$

حال معادله درجه دومی که ریشه‌های آن  $x=3$  و  $x=-4$  است، به صورت زیر است:

$$a(x-(-4))(x-3) = 0$$

$$\Rightarrow a(x+4)(x-3) = 0 \text{ اتحاد یک جمله مشترک}$$

$$\Rightarrow a(x^2 + (4-3)x + 4 \times (-3)) = 0$$

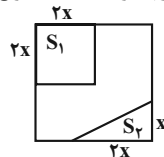
$$\Rightarrow a(x^2 + x - 12) = 0$$

با توجه به گزینه‌ها در می‌یابیم که  $a=1$  است، پس معادله گزینه «۴» دارای ریشه‌های  $x=3$  و  $x=-4$  است.

۵۸-

(شقایق راهبریان، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

با توجه به شکل، مساحت مربع کوچکتر و مثلث را از مربع بزرگ کم می‌کنیم، پس داریم:



$$S_1 = (2x)^2 = 4x^2 \text{ مساحت مربع کوچک‌تر}$$

$$S_2 = \frac{1}{2} \times x \times (2x) = x^2 \text{ مساحت مثلث}$$

مساحت مربع کوچک‌تر و مثلث - مساحت مربع بزرگ‌تر = مساحت باقیمانده

$$\Rightarrow 24 = 7 \times 7 - (4x^2 + x^2)$$

$$\Rightarrow 24 = 49 - 5x^2 \Rightarrow 5x^2 = 25$$

$$\Rightarrow x^2 = 5 \Rightarrow x = \sqrt{5}$$



۵۹-

(هاری پلاور، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

ابتدا از عدد ۳ فاکتور می‌گیریم  $\rightarrow 3x^2 - 12x - 63 = 0$

$$3(x^2 - 4x - 21) = 0 \Rightarrow x^2 - 4x - 21 = 0$$

حال معادله را با استفاده از اتحاد یک جمله مشترک تجزیه می‌کنیم:

$$x^2 + (3-7)x + (3)(-7) = 0 \Rightarrow (x+3)(x-7) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{ریشه کوچکتر } x = -3 \\ \text{ریشه بزرگتر } x = 7 \end{cases}$$

پس ریشه کوچکتر معادله ۳- است.

۶۰-

(همید زرین‌کفش، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۳ تا ۲۶)

برای حل معادله درجه دوم به روش مربع کامل ابتدا عدد ثابت را به طرف راست

تساوی می‌بریم، سپس طرفین معادله را بر ضریب  $x^2$  تقسیم می‌کنیم و در نهایت مربع نصف ضریب  $x$  را به طرفین معادله اضافه می‌کنیم:

$$9x^2 + 3x - 2 = 0 \Rightarrow 9x^2 + 3x = 2 \Rightarrow \frac{9x^2}{9} + \frac{3x}{9} = \frac{2}{9}$$

$$\Rightarrow x^2 + \frac{1}{3}x = \frac{2}{9} \xrightarrow{\text{اضافه کردن مربع نصف ضریب } x}$$

$$x^2 + \frac{1}{3}x + \left(\frac{1}{6} \times \frac{1}{6}\right)^2 = \frac{2}{9} + \left(\frac{1}{6} \times \frac{1}{6}\right)^2$$

$$\Rightarrow x^2 + \frac{1}{3}x + \frac{1}{36} = \frac{2}{9} + \frac{1}{36}$$

$$\Rightarrow x^2 + 2 \times \frac{1}{6}x + \left(\frac{1}{6}\right)^2 = \frac{8}{36} + \frac{1}{36}$$

$$\Rightarrow \left(x + \frac{1}{6}\right)^2 = \frac{9}{36} \Rightarrow \left(x + \frac{1}{6}\right)^2 = \frac{1}{4}$$

### اقتصاد

۶۱-

(سوفیا فرقی، اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲ و ۱۸)

تشریح موارد نادرست:

الف) ملاک «بهترین بودن» در پرسش «بهترین استفاده از منابع و امکانات کدام است؟» این است که با استفاده از این منابع بتوان بیشترین میزان منافع (مانند تولید) را به دست آورد و سطح بالاتری از رفاه را برای انسان فراهم کرد.

ب) انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود، محدودیت دارد.

د) جامعه اسلامی برای حفظ هویت و استقلال سیاسی و فرهنگی خود، باید به رشد و پیشرفت اقتصادی به مثابه یکی از مهم‌ترین ابزارها در این مسیر توجه کند.

۶۲-

(کوثر دستورانی، تولید، صفحه ۲۴)

- الف) حیازت
- ب) خدمات
- ج) حیازت
- د) صنعت

۶۳-

(کوثر دستورانی، تولید، صفحه ۲۹ و ۳۰)

تولیدکننده‌ای که دچار ضرر شده است، می‌تواند با بازاریابی برای محصولات خود، بازار خوبی فراهم کند و کالاهایش را با قیمت مناسب بفروشد.

۶۴-

(سارا شریفی، اقتصاد چیست؟، صفحه ۱۴)

دانش اقتصاد با دقت درباره انواع منافع و هزینه‌ها کمک می‌کند تا انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها در استفاده از منابع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند. نتیجه این تلاش فکری، پدید آمدن «اندیشه اقتصادی» است.

۶۵-

(کوثر دستورانی، تولید، صفحه ۲۳ و ۲۴)

منابع و امکانات اولیه در دسترس انسان به گونه‌ای که هست نمی‌تواند مورد استفاده قرار بگیرد و نیازهايمان را برطرف سازد؛ بلکه باید با برخی اقدامات و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی، به کالاها و خدماتی تبدیل شود که می‌تواند نیازهای ما را برآورده کند. این سلسله اقدامات همان «تولید» است.

۶۶-

(مجموعه سینی‌سفا، اقتصاد چیست؟، صفحه‌ی ۱۰ و ۱۱)

انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد و منابع و امکانات موجود نیز محدود است (کمیابی) و استفاده از منابع باید با حفظ و صیانت از آن‌ها و رعایت عدالت بین نسلی همراه باشد.

۶۷-

(سارا شریفی، اقتصاد چیست؟، صفحه ۱۴)

الف) تصمیماتی که انسان در مورد مسائل اقتصادی می‌گیرد، عمدتاً در نیازها و خواسته‌های نامحدود او ریشه دارد و باید از طریق به‌کارگیری منابع و امکانات محدود و در دسترس، عملی شوند.

ب) هدف علم اقتصاد، راهنمایی انسان برای بهترین انتخاب و به‌کارگیری بهترین روش به‌منظور استفاده از منابع و امکانات خویش است.

ج) دانشمندان علوم اقتصادی، موضوعات اقتصادی را همانند سایر علوم با روش‌های علمی مورد مطالعه قرار می‌دهند.

۶۸-

(مجموعه سینی‌سفا، اقتصاد چیست؟، صفحه‌ی ۹ و ۱۰)

تشریح گزینه‌های نادرست:

ب) خداوند منابع، امکانات و ثروت‌های طبیعی و انسانی را به امانت در اختیار جانشین خود قرار داده است تا با رفع نیازهای خود و هم‌عوانش، مأموریتی را که دارد به جا آورد.

ج) حتی اگر مشکل «کمبود منابع» نداشتیم و داشته‌های بشر نامحدود باشد، انسان در بهره‌برداری از این منابع، محدودیت دارد.





۶۹-

(آزازه میرزائی، اقتصاد چیست؟، صفحه ۱۶ و ۱۷)

الف) از نظر اسلام، فردی که برای ارتقای سطح زندگی خانواده یا هم‌نعاش تلاش می‌کند، همانند کسی که در راه خدا جهاد می‌کند، شایسته تقدیر است.  
ب) رشته اقتصاد به علت عمق علمی زیاد و برخورداری از بازار کار خوب، جزء انتخاب‌های اول دانش‌آموزان نخبه و مستعد برای ورود به دانشگاه به‌شمار می‌رود.  
پ) تمامی آنچه اسلام در قالب تأکید بر اخلاق و احکام اقتصادی ارائه کرده است، چراغ راه و تکمیل‌کننده فرایندی است که عقلانیت اقتصادی برای رسیدن به اهداف خود بدان‌ها نیازمند است.

۷۰-

(آزازه میرزائی، اقتصاد چیست؟، صفحه ۱۷ و ۱۸)

تشریح عبارت‌های غلط:

الف) دین اسلام، دنیا و آخرت را با هم مورد توجه قرار می‌دهد.  
ت) قرآن تأکید می‌کند که رفع همه مشکلات انسان در گروی عمل به آموزه‌های الهی است.

۷۱-

(آزازه میرزائی، تولید، صفحه ۲۷)

الف) شخصی

ب) مشارکتی

پ) مشارکتی

ت) مشارکتی

۷۲-

(سارا شریفی، تولید، صفحه ۲۸ و ۲۹)

ریال  $9,300,000 = \frac{3}{5} \times 15,500,000$  = هزینه استهلاک سالیانه ماشین آلات تولیدی

ریال  $7,800,000 = \frac{13}{100} \times 60,000,000$  = مالیات سالیانه

ریال  $24,000,000 = 4 \times 500,000 \times 12$  = حقوق سالیانه تمامی کارگران

ریال  $9,300,000 + 7,800,000 + 15,500,000 + 24,000,000 = 56,600,000$

ریال  $3,400,000 = 60,000,000 - 56,600,000$  = سود حسابداری بنگاه

ریال  $1,320,000 = 110,000 \times 12$  = اجاره سالیانه بنگاه تولیدی

ریال  $1,440,000 = 120,000 \times 12$  = اجاره سالیانه ماشین آلات تولیدی

ریال  $1,320,000 + 1,440,000 = 2,760,000$  = هزینه‌های غیرمستقیم (هزینه فرصت) بنگاه تولیدی

مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی (ویژه) بنگاه یا

هزینه‌های غیرمستقیم - سود حسابداری = سود اقتصادی (ویژه) بنگاه

ریال  $640,000 = 3,400,000 - 2,760,000$  = سود اقتصادی (ویژه) بنگاه

تولیدکننده در تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی، سود اقتصادی (ویژه) خود را که معادل ۶۴۰,۰۰۰ ریال است، درج می‌کند.

کل محصول  $\times$  قیمت = درآمد

$60,000,000 = 120 \times$  قیمت هر واحد کالای تولیدی

ریال  $500,000 =$  قیمت هر واحد کالای تولیدی  $\Rightarrow$

۷۳-

(آزازه میرزائی، تولید، صفحه ۲۷ و ۲۸)

الف) سازمان تولید

ب) هزینه‌های مستقیم تولید

پ) نمی‌تواند

ت) عادلانه - میزان مشارکت آن‌ها در تولید و قبول خطر

۷۴-

(مهری کارران، اقتصاد چیست؟، صفحه ۲۲)

برای اقتصاددانان مهم است چه در عرصه داخلی و چه در عرصه خارجی، توانایی و قابلیت‌های بازیگران به خوبی رشد کرده؛ تقسیم کار درست و تعامل، همکاری و هم‌افزایی بیشتر بین آن‌ها شکل گرفته باشد و فعالیت‌های یکدیگر را خنثی نکنند؛ بدین ترتیب مثل یک گروه موفق عمل می‌کنند.

۷۵-

(سوقیا فرقی، اقتصاد چیست؟، صفحه ۱۱ و ۱۲)

هزینه فرصت این شخص ۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان درآمد ماهانه حاصل از مری‌گری است که طی پنج سال از آن صرف نظر کرده است.

تومان  $30,000,000 = 2,500,000 \times 12$  = درآمد حاصل از یک سال مری‌گری

تومان  $150,000,000 = 30,000,000 \times 5$  = هزینه فرصت طی ۵ سال

خداوند انسان‌ها را به‌گونه‌ای آفریده است که به حکم فطرت و سرشت خود در هر انتخابی به‌دنبال بیشترین میزان منافع و کمترین هزینه و ضرر هستند به عبارت دیگر در هر انتخابی منافع و هزینه‌های آن را مورد توجه قرار می‌دهند و چنانچه منافع آن از هزینه‌ها بیشتر باشد، انتخاب می‌کنند و در غیر این صورت از آن صرف‌نظر می‌کنند. البته چه بسا ممکن است در تشخیص دقیق منافع و هزینه‌ها اشتباه کرده و انتخاب نادرستی داشته باشند، اما در مورد «روش انتخاب» (هزینه - فایده) هیچ‌گاه اشتباه نمی‌کنند. برخی انسان‌ها عقلانیت محدود دارند و گاهی در تعیین فهرست کامل هزینه‌ها و ضررها و میزان آنها خطا می‌کنند. هم‌چنین آن‌ها منفعتی کم، موقتی و کوتاه مدت را با منافع زیاد، دائمی و بلندمدت جایگزین کرده‌اند و به عبارتی دیگر «عقلانی» رفتار نکرده‌اند.

۷۶-

(مهری کارران، تولید، صفحه ۲۵ تا ۲۷)

الف) انگیزه اولیه بسیاری از تولیدکنندگان، برطرف کردن نیازهای خود و خانواده و تأمین منافع شخصی است. با رشد بیشتر عقلی، افراد به منافع ملی و اجتماعی نیز می‌اندیشند.

ب) نیروی انسانی برترین عامل تولید شمرده می‌شود به‌دلیل آن‌که وظیفه ترکیب

سایر عوامل تولید را نیز برعهده دارد.



**علوم و فنون ادبی (۱)**

۷۷-

(مهری کردان، تولید، صفحه ۲۶)

**تشریح موارد نادرست:**

الف) سرمایه‌ی مالی مستقیماً در تولید نقش ندارد بلکه با تبدیل به عوامل تولید دیگر، به تولید کمک می‌کند.  
ت) در اقتصاد گاهی از متخصصان به عنوان «سرمایه‌ی انسانی» یاد می‌شود و در هر کسب و کاری نوآوری ضرب در خطرپذیری، میزان کارآفرینی را نشان می‌دهد.

۷۸-

(سارا شریفی، اقتصاد چیست؟، صفحه ۱۸ تا ۲۱)

فعالیت‌های آموزشی ← خدمات

مشاوره حقوقی ← خدمات

کولر مورد استفاده توسط خانوار ← کالای بادوام

فعالیت پزشکان به‌منظور درمان بیماران ← خدمات

رایانه‌های مورد استفاده در یک بنگاه تولیدی ← کالای سرمایه‌ای

چرم مورد استفاده در یک کارگاه تولید کفش ← کالای واسطه‌ای

۷۹-

(معمومه حسینی صفا، اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۸، ۹ و ۱۱)

**تشریح عبارات غلط:**

الف) دانش اقتصاد کمک می‌کند انسان برای رفع نیازها، از منابع و امکانات به نحو صحیح و بهینه استفاده، و بهترین‌ها را انتخاب کند و موضوع اصلی این دانش مسئله «انتخاب» است.

ب) انسان به‌دنبال احساس نیاز تصمیم می‌گیرد که آن نیاز را برطرف سازد و بعد از رفع نیاز، احساس رضایت می‌کند.

ه) پیگیری نیازهای کاذب یا زیاده‌روی در رفع نیازهای مادی، موجب توقف و یا انحطاط انسان می‌شود.

۸۰-

(ماننده سادات شاهمرادی، توکیبی، صفحه‌های ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۲۸ و ۳۰)

**تشریح گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: صحیح - صحیح

گزینه «۲»: صحیح - غلط (می‌تواند در کارخانه دیگری به عنوان ورودی به‌کار برده شوند).

گزینه «۳»: غلط (خدمات، غیرفیزیکی است) - صحیح

گزینه «۴»: صحیح - صحیح

۸۱-

(اعظم نوری‌نیا، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۵)

استعاره: ماه نیمروزی (استعاره از معشوق زیبارو) / جناس: خیز، ریز / تشبیه: کمند زلف

**تشریح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: استعاره: ماه نیمروزی (استعاره از معشوق زیبارو)

گزینه «۲»: استعاره: ماه نیمروزی (استعاره از معشوق زیبارو) / لعل (استعاره از لب)

گزینه «۴»: استعاره: ماه نیمروزی (استعاره از معشوق زیبارو)

۸۲-

(سعیر پیغمبری، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، صفحه ۲۱ تا ۲۳)

**تشریح موارد نادرست:**

الف) وزن، امری حسّی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.

ت) پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، «وزن» است.

ث) وزن در شعر، جنبه‌ی تزئینی ندارد؛ بلکه جزء طبیعت شعر است.

۸۳-

(سعیر پیغمبری، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۷ و ۱۸)

سعدی در بند اول، ویژگی‌های شخصیتی جوان را با چند صفت، توصیف کرده است.

**تشریح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۲»: در دلش از هیچ نوعی غم نیامدی و لب از خنده فراهم آئیامدی. زن خواسته [بود] و فرزندان خاسته [بودند] و بیخ نشاطش بریده [بود] و گل هوس پژمرده [بود].

گزینه «۳»: تشبیه: گل هوس / استعاره: نشاط / سجع: زن خواسته و فرزندان خاسته و بیخ نشاطش بریده و گل هوس پژمرده.

گزینه «۴»: با توجه به قرارگیری قافیه، متوجه می‌شویم که ابیات در قالب مثنوی سروده شده‌اند.

۸۴-

(عارفه سادات طباطبایی نژاد، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۵)

مفهوم مشترک ابیات صورت سوال و بیت گزینه «۲»، این است که علم، باعث می‌شود انسان به ثروت دست یابد و ارزش علم از ثروت برتر است.

**تشریح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: برتری علم دینی بر عقل و حس انسان

گزینه «۲»: ارزش علم و بی‌ارزشی ثروت

گزینه «۴»: بی‌ارزشی علم بی‌هنر

۸۵-

(عارفه سادات طباطبایی نژاد، مبانی تحلیل متن، ترکیبی)

بیت گزینه «۳» وزنی حماسی و موضوعی تعلیمی دارد.

**تشریح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: موضوعی تعلیمی، همخوان با وزن دارد.

گزینه «۲»: موضوعی شاد و همخوان با وزن دارد.

گزینه «۴»: موضوعی تعلیمی و همخوان با وزن دارد.





۹۹-

(سکینه سارات سعیریان، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۶)

هر پژوهش علمی نیازمند یک یا چند پرسش است. پرسش‌ها علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند. تدوین پرسش‌های تحقیق، دومین مرحله از مراحل پژوهش در تاریخ است. اینکه «هر پژوهش باید مسئله تازه‌ای را مورد بررسی قرار دهد و حرف و نظر جدیدی را ارائه دهد.» مربوط به مرحله انتخاب موضوع (مرحله ۱) است.

۱۰۰-

(مهری کارران، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۹ و ۱۰)

الف) مطالعه تاریخ به ما کمک می‌کند تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به‌وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند.

ب) «دعوت قرآن به مطالعه سرگذشت اقوام گذشته» مربوط به منبع شناخت و تفکر، از فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ است.

- «ایجاد تحول توسط شخصیت‌های مهم تاریخی» مربوط به بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده از دیگر فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ است.

### تاریخ (۱) ایران و جهان باستان (شاهد «گواه»)

۱۰۱-

(کتاب جامع، باستان‌شناسی، در جست‌وجوی میراث فرهنگی، فعالیت ۲ و صفحه ۲۷ کتاب درسی)

سر در موزه ملی ایران باستان، برگرفته از معماری طاق بستان در کرمانشاه مربوط به دوره ساسانی است.

۱۰۲-

(کتاب جامع، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۷ کتاب درسی)

کار مورخان در مرحله پنجم یعنی تحلیل و تفسیر اطلاعات، شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد؛ زیرا هر دو به دنبال شواهد و مدارکی هستند که به گونه‌ای گذشته را بازسازی و تفسیر کنند.

۱۰۳-

(کتاب جامع، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۱۰ کتاب درسی)

تصویر صورت سؤال مربوط به بقایای کاخ‌های کورش، داریوش و خشایارشا هخامنشی در پاسارگاد و تخت‌جمشید است و دل بستگی به میراث تاریخی و حس میهن‌دوستی و هویت ملی را تقویت می‌کند.

۱۰۴-

(کتاب جامع، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۴ کتاب درسی)

کهن‌ترین و کامل‌ترین اثر تاریخی به‌جامانده از عصر باستان کتاب تاریخ هرودت است که بخش عمده مطالب آن به شرح جنگ‌های یونان و ایران اختصاص دارد و پس از هرودت، دیگر نویسندگان یونانی و سپس رومی، راهی را که او آغازکننده آن بود، ادامه دادند و فن تاریخ‌نویسی را تکامل بخشیدند.

۱۰۵-

(کتاب جامع، تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

در گاه‌شماری اوستایی سال ۳۶۵ شبانه‌روز و هر چهارسال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی، عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال افزوده می‌شد.

۱۰۶-

(کتاب جامع، تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه ۱۴ کتاب درسی)

محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهد که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

۱۰۷-

(کتاب جامع، تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه ۱۷ کتاب درسی)

جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها و شکست‌ها، برپایی سکونتگاه‌ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه‌ها و ... مطالعه می‌کند.

۱۰۸-

(کتاب جامع، باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه ۲۲ کتاب درسی)

اشیایی که از داخل گورهای باستانی به‌دست آمده‌اند و در موزه‌های جهان به نمایش گذاشته شده‌اند، یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار موزه‌ای هستند.

۱۰۹-

(کتاب جامع، باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه ۲۲ کتاب درسی)

آثار باستانی، به تمامی اشیا، ابزارها، بناها و مکان‌هایی می‌گویند که ساخته دست بشر و محصول اندیشه او هستند. مکان‌های باستانی و تاریخی از نظر شکل و وسعت متفاوت‌اند.

۱۱۰-

(کتاب جامع، باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه ۲۷ کتاب درسی)

تصویر داده شده در صورت سؤال مربوط به ابزارهای کشاورزی ساخته شده از شاخ گوزن، در شرق اروپا در دوران نوسنگی است.

### جغرافیای ایران

۱۱۱-

(آزاده میرزائی، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۸)

در ارتباط با پدیده ریزگردها، موارد «تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر» و «از بین رفتن دریاچه‌ها، باتلاق‌ها، واحه‌ها و قطع درختان» به ترتیب در پاسخ به دو سؤال «چرا این پدیده به‌وجود آمده است؟» و «زمینه‌های به‌وجود آورنده این پدیده چیست؟» درست است.

۱۱۲-

(آزاده میرزائی، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۳)

به ترتیب ژئومورفولوژی جزء شاخه جغرافیای طبیعی و کار توگرافی و سنجش از دور جزء شاخه فنون جغرافیایی محسوب می‌شوند.



**جامعه‌شناسی (۱)**

۱۱۳- (مهری کاردران، **جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر**، صفحه ۵ و ۶)

«تولید برق در کویر مصر، اصفهان» تعادل محیط را در مدت طولانی حفظ می‌کند. جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند، بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست؛ پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

۱۱۴- (مهری کاردران، **جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر**، صفحه ۷)

دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان. چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، حاصل روابط متقابل انسان و محیط است.

۱۱۵- (آزاده میرزائی، **جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر**، صفحه ۳)

اینکه «با افزایش ارتفاع دما کاهش می‌یابد» یک اصل هواشناسی است ولی بررسی تأثیر این رابطه بر مکان و زندگی انسان نظیر: نوع مصالح ساختمانی، منابع آب، فعالیت اقتصادی، جاذبه‌های گردشگری و ... در حوزه آب و هواشناسی است. جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد.

۱۱۶- (الهام میرزائی، **روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا**، صفحه ۸)

الف) سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.  
ب) سؤال چطور، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.  
پ) سؤال چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

۱۱۷- (الهام میرزائی، **جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر**، صفحه ۳)

جغرافی‌دان جهت جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات مورد نیاز خود از علم آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات کمک می‌گیرد. علم جغرافیا از یافته‌های علوم دیگر استفاده کرده و با یک دید همه جانبه بررسی‌ها و مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آنها انجام می‌دهد. البته این رابطه بین جغرافیا با سایر علوم دوسویه بوده و در یک جریان دو طرفه از داده‌ها و یافته‌های یکدیگر استفاده می‌نمایند.

۱۱۸- (الهام میرزائی، **روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا**، صفحه ۸)

همه موارد به جز گزینه «۲» درست است. سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد و پاسخ سؤال «چه چیز» در خبر داده شده، «توفان و سیل» است. مورد گفته شده در گزینه «۲» مربوط به سؤال چطور است نه چه چیز.

۱۱۹- (مهری کاردران، **جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر**، صفحه ۲)

اراتوستن جغرافیا را «علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان تعریف می‌کند». امروزه بسیاری از جغرافی‌دانان اعتقاد دارند که جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آنها در محیط آشنا شود و از آنها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند.

۱۲۰-

(مانند سارات شاهمراری، **جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر**، صفحه‌های ۲، ۴، ۵ و ۶)

تصویر شماره «۲» سد شاه عباسی است که قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین سد قوسی جهان است که یکی از نمونه‌های عالی خلاقیت، دور اندیشی و سخت‌کوشی ایرانیان است و بادگیر دو طبقه ابرکوه در استان یزد و ناحیه کوهستانی زردکوه در استان چهارمحال بختیاری واقع شده است.

۱۲۱- (هژبر رفیعی، **کنش‌های ما**، صفحه ۴ و ۵)

با توجه به ارادی بودن کنش، فعالیت‌هایی نظیر ضربان قلب، گردش خون، بسته شدن ناخودآگاه چشم و ... کنش محسوب نمی‌شوند و فرد در صورتی می‌تواند به یک کنش پاسخ مناسب دهد که معنای آن را دریابد.

۱۲۲- (آزاده میرزائی، **کنش‌های ما**، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷)

**تشریح عبارت‌های نادرست:**

الف) پیامدهای غیرارادی کنش انسان، قطعی است نه احتمالی.

پ) این پرسش به هدفدار بودن کنش انسان اشاره دارد.

ت) پیامدهای غیرارادی کنش انسان، نتیجه طبیعی کنش هستند.

۱۲۳- (بهروز یحیی، **کنش‌های ما**، صفحه ۴)

کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود. پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است. گزینه «۴» مربوط به آگاهانه بودن کنش انسان است.

۱۲۴- (بهروز یحیی، **پدیده‌های اجتماعی**، صفحه ۱۳)

فردی به تنهایی در اتاقی سیگار می‌کشد و فرد دیگری وارد اتاق می‌شود. سیگار کشیدن او به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود و پای ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را به میان می‌آورد. او برای رعایت حقوق دیگری (تحقق یک ارزش) باید سیگار خود را خاموش کند. (پیدایش یک هنجار)

۱۲۵- (سوفیا فرقی، **پدیده‌های اجتماعی**، صفحه ۱۱)

کنش‌ها انواعی دارند. برخی مانند تأمل کردن و تفکر کردن درونی‌اند، اما خندیدن بیرونی است. کنش اجتماعی، با توجه به دیگران صورت می‌گیرد. بنابراین سخنرانی کردن کنش اجتماعی است.

۱۲۶- (معلومه حسینی صفا، **کنش‌های ما**، صفحه ۷ و ۸)

۱) حضور یافتن کم دغدغه در میان افراد جامعه

۲) تأیید اجتماعی

۳) آرامش روانی

۴) رعایت کردن ادب و نزاکت در مقابل دیگران

۵) خطاب شدن به عنوان یک انسان خودنگهدار

۶) حفظ شدن سلامتی خود و دیگران

۱۲۷- (هژبر رفیعی، **پدیده‌های اجتماعی**، صفحه ۱۱، ۱۳ و ۱۴)

**تشریح عبارت نادرست:**

کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد.

۱۲۸- (هژبر رفیعی، **کنش‌های ما**، صفحه ۷ و ۸)

الف) افزایش بینش پیامد غیر ارادی کنش مطالعه است.

ب) شرکت در تحلیل مسائل سیاسی پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر است.

ج) مورد تحسین دیگران قرار گرفتن، پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران می‌باشد.

د) جواب سلام علی را دادن پیامدی ارادی است که وابسته به اراده احمد می‌باشد.



۱۲۹-

(آزاره میبرزائی، پدیده‌های اجتماعی، صفحه ۱۰ و ۱۴)

**تشریح عبارت‌های غلط:**

الف) پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند ولی پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.

ب) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند.

پ) افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، موجب تداوم و استمرار آنها می‌شوند.

۱۳۰-

(سوفیا فرشی، پدیده‌های اجتماعی، صفحه ۱۳ و ۱۴)

الف) پدیده‌های اجتماعی به مرور، از انسان‌هایی که آنها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند. این روند تا جایی ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند «پدیده‌های اجتماعی» همانند «پدیده‌های طبیعی» هستند.

ب) پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.

ج) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند.

### منطق

۱۳۱-

(مهری کلردان، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۹)

برای معلوم کردن یک تصدیق مجهول از استدلال و برای معلوم کردن یک تصور مجهول از تعریف استفاده می‌کنیم.

۱۳۲-

(مهری کلردان، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷ و ۹)

وقتی می‌گوییم یک تصور واقعی است، «واقعیت داشتن» را به آن نسبت داده‌ایم در نتیجه یک تصدیق محسوب می‌شود.

۱۳۳-

(ویدر دهقان، لفظ و معنا، صفحه ۱۶)

عبارت «عفو لازم نیست اعدامش کنید» را با تغییر در علائم سجاوندی به دو صورت «عفو، لازم نیست اعدامش کنید.» و «عفو لازم نیست، اعدامش کنید» می‌توان در نظر گرفت؛ هم‌چنین در عبارت دوم کلمه «عرض» باید به شکل «ارز» نوشته شود.

عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات، باعث پدید آمدن «مغالطه نگارشی کلمات» می‌شود. این خطا می‌تواند به‌جز علائم سجاوندی و حرکات، ناشی از دیکته کلمات نیز باشد.

۱۳۴-

(فاطمه شومیری، لفظ و معنا، صفحه ۱۴ و ۱۵)

الف) مغالطه توسل به معنای ظاهری: «حرف آخر را زدن» به دلالت مطابقه: آخرین حرف را گفتن، حرف آخر را زدن به دلالت التزام: قدرتمند بودن

ب) مغالطه نگارش کلمات: عدس و آدس

ج) مغالطه توسل به معنای ظاهری: کل جعبه به دلالت مطابقی: تمام خود جعبه، کل جعبه به دلالت التزامی: کل میوه‌های داخل جعبه

د) مغالطه اشتراک لفظ: برخوردن، به معنای تصادف کردن یا به معنای مواجه شدن و مشاهده کردن

۱۳۵-

(رامله بابایی، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

در این عبارت هیچ حکم و قضاوتی وجود ندارد.

۱۳۶-

(فاطمه شومیری، لفظ و معنا، صفحه ۱۳ تا ۱۷)

**تشریح سایر موارد:**

گزینه «۱» و «۲»: اشتراک لفظ

گزینه «۴»: مغالطه توسل به معنای ظاهری

۱۳۷-

(رامله بابایی، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۴)

مغالطات همچون بیماری‌هایی هستند که باید از دچار شدن به آنها برحذر بود از این رو دانستن آنها برای منطق‌دان لازم است تا بتواند با آنها مبارزه کند.

۱۳۸-

(فاطمه شومیری، لفظ و معنا، صفحه ۱۴ و ۱۵)

در جمله «الف» دلالت لفظ بر خارج از معنا است و دلالت التزامی می‌باشد. در جمله «ب» دلالت لفظ بر بخشی از معنا است و دلالت تضمینی می‌باشد. در جمله «ج» دلالت لفظ بر کل معناست و دلالت مطابقی می‌باشد.

۱۳۹-

(کوثر دستورانی، لفظ و معنا، صفحه ۱۳)

از آنجا که خطای در الفاظ و معنای آن‌ها می‌تواند باعث خطا در اندیشیدن شود به میحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود.

۱۴۰-

(کوثر دستورانی، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۴ و ۵)

منطق از این جهت که در مقابل مشکلات به ما هشدار می‌دهد به «سیستم‌های کنترل خودرو» و از این جهت که به‌کارگیری آن باعث پدید آمدن بنای فکری مستحکمی می‌شود به «شاقول بنایی» تشبیه شده است.